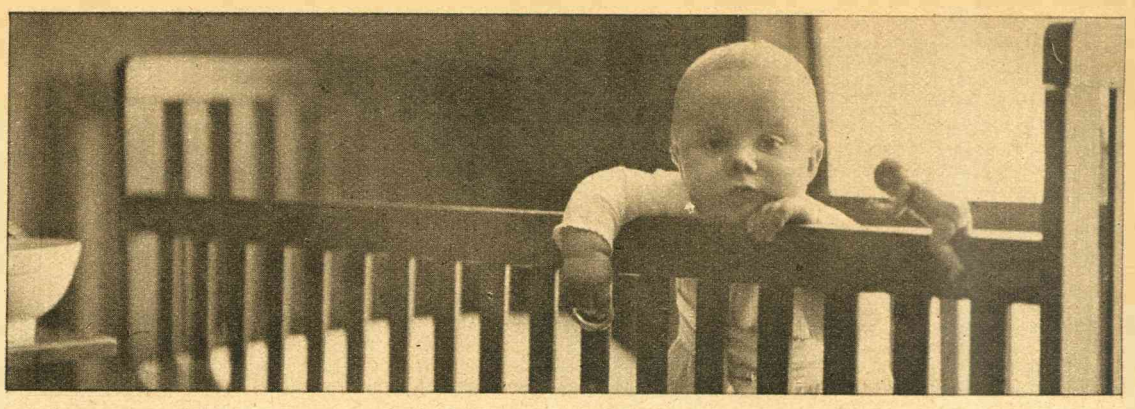
BABY-VERZORGING

Als kind op school hoorden wij al gewagen van het dorpje Broek in Waterland, dat zóó bekend was om zijn zindelijkheid dat buitenlanders dit merkwaardig zindelijk dorp om het zeerst bezochten. — En toch niettegenstaande dien roep van wereldberoemdheid stierven er voor ruim honderd jaar in dit plaatsje, volgens oude gegevens die ik hier voor mij heb, van de 1867 jonggeborenen 702 vóór ze het eerste levensjaar bereikt hadden. En hoevelen zullen dat tweede levensjaar gezond zijn ingegaan?

Maar hoe werd ook zoo'n zuigeling mishandeld. Nauwlijks geboren, werd hij gewasschen met bier en boter of bij meer gegoeden met brandewijn, in de eerste standen met wijn.

Niet altijd was, tot vóór- en nadeel van den zuigeling, dit onontbeerlijke waschwater voorhanden. Liet het wat lang op zich wachten, dan was de brandewijn maar al te vaak „verdampt" evenals de wijn en zat de baker knikkebollend op haar stoel. Geen wonder dat de roep die van dezen uitging niet bepaald gunstig was en ze met de bidders in verdachten reuk stonden.

Naast de wieg stond de vuurmand, de groote van ijzeren staafjes gemaakte kooi, waarbinnen een turfvuur gloeide, dat de kleeren van den zuigeling te verwarmen, soms een half natten luier te drogen had, en de lucht — hoe kon 't anders? — ten zeerste verontreinigde. Niet de minste tocht mocht het kind voelen, en wij kunnen ons voorstellen, hoe de atmosfeer in zoo'n vertrek zal zijn geweest.

Opdat het vooral recht zou worden, geen bochel zou krijgen, wond men het, alsof het voor 't euvel iets hielp, zoo stijf mogelijk in zijn windsels en deed het, nog maar eenige uren oud, een stijf corset aan.

De levenskansen stegen voor het kind verbazend als het natuurlijk voedsel kon verkrijgen. Ontbrak dit, dan stond dit bijna gelijk met een wissen ondergang. Op tinnen kruikjes, gevuld met water en koemelk, werden sponsjes gezet en daaraan liet men het kind als het schreeuwde telkens zuigen. Wel raadden vele geneesheeren, de melk niet te lang in het tinnen vaatwerk te laten staan en het vaak te reinigen, doch zelden gebeurde dit en het kind ging gewoonlijk ras aan darmstoornis ten gronde.

Doorleefde het dien eersten tijd, dan begon men met vast voedsel. Bier moest, zoo lezen we, door vele geneesheeren worden ontraden. Dit om te bewijzen hoe vaak die geliefde volksdrank tot kindervoedsel werd gebruikt.

De slaapplaats voor 't jonge kind was overdag de wieg, de schommelende, hortende, stootende wieg, waar moeder als ze zat bijna steeds den voet op één der gebogen grondijzers had en zacht de wieg op en neer deinen deed. Had ze het druk, dan werden krachtige stooten af en toe tegen de wieg gegeven om 't schreiend kind in slaap te sussen. Maar 's nachts stond de wieg in rust, dan werd de kleine bij moeder in bed genomen. Ontzettend vaak werd het kind dan „dood gelegen". Vermoeid van haar dagtaak sliep de moeder diep, bespeurde niet dat zij zich omwentelde in haar slaap en drukte maar al te vaak het kopje van haar kind in het kussen. Naar de zeer zeker onvolledige, statistiek dier dagen stierven er in Zweden jaarlijks 650 zuigelingen op die wijze.

In ons land werden er raadgevingen publiek gemaakt, om het verstikken van kinderen in bed te verhoeden. Het kind werd in bed gelegd met een soort kistje over zich heen, waarin zoo groote gaten gemaakt waren dat het daar door heen gekon voed worden. Het was geen wonder dat bij 't in bed doodgevonden kind vaak naar alle andere oorzaken gezocht werd om toch maar niet te komen tot de zoo droeve uitspraak dat de moeder de schuldige was. Ijverig werd gezocht of er ook bloemen in de kamer gestaan hadden en zoo ja dan kregen die de schuld. Vooral leliën stonden in een slechten reuk. — De eerste loopoefeningen van het kind geschiedden steeds zoodanig dat 't hoofd beschermd werd door een „valhoedje". Vallen op het hoofd heette buitengewoon gevaarlijk, en waar men zich geen juiste voorstelling maakte van 't ontstaan van stuipen, werd geregeld de oorzaak van deze in een val op 't hoofd gezocht.

Wij kennen den loopwagen, met een zware inmaakkei voorop, de valhoedjes, de leibanden niet meer. Wij leggen ons kind in een baby-box en laten het zonder hulp trachten zich op te beuren. Maar in dien ouden tijd heette het bijzonder gevaarlijk het kind zich zelf op te laten richten.

Hoe geheel anders is onze verzorging nu. Het pas geboren kind wordt zelfs bij de minst gegoeden door bekwame handen gewasschen. De zeep moge hier wat zachter zijn dan daar, maar bijna elke kleine wordt met de meeste zorgvuldigheid gereinigd zonder dat een geheelonthouder behoeft te toornen. — Geen vuurmand behoort meer tot den uitzet van het kraamkind. De kleertjes losjes om het lichaam gespeld hebben vaak de zoomen aan de buitenzijde waar dus geen onreinheid zich tusschen voegen kan, noch drukken op de teere huid van het kind.

Wij weten dat ieder kind met 'n rechten rug geboren wordt en wat we later aan verkrommingen vinden veroorzaakt wordt door een ziekte van het beenstelsel, de nog niet in heel zijn wezen doorgronde Engelsche ziekte. Waar het natuurlijk voedsel ontbreekt, vinden wij nu geen sponsjes op tinnen kruikjes meer, doch de beste speen, zonder glazen staafjes of lange gutta percha slang, wordt het geboden.

Hoe menig kind werd niet met koemelk groot gebracht al voor meer dan twee eeuwen, doch hoe vaak werd deze niet vervangen in den tegenwoordigen tijd door doelmatiger voedsel voor het kind, dat traag groeide van het oud mengsel. Daar had men voor jaren geen begrip van. Karnemelk heette niet goed, en van andere mengsels werd niet gerept.

Is het wonder, dat de levenskansen voor het jonge kind stegen, dat een sterfte van bijna 36% zelfs in de meest afgelegen streken niet meer voorkomt? Niet ten onrechte werd de vorige eeuw die van het kind genoemd! MEDICUS.

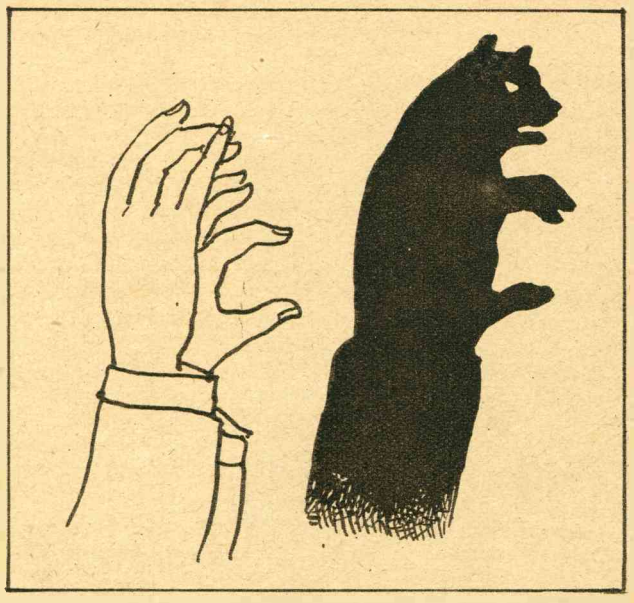
SPELLETJES EN KUNSTJES

Schaduwbeelden IV.

In de overtuiging, dat onze artikelen slechts half aan hun doel beantwoorden als de plaatjes niet vergezeld gaan van eenige verklarende mededeelingen, willen we, alvorens onze algemeene besprekingen te vervolgen, om niet al te ver af te dwalen, eerst onze aandacht wijden aan de tot heden geplaatste afbeeldingen.

Ons laatste onderhoud eindigden we met de bewering, dat, welke eischen er ook gesteld worden aan het projecteeren van tal van samengestelde schaduwbeelden er toch een groot aantal overblijven, eenvoudig genoeg om door iedereen te worden geleerd.

De „Zwaan" bijv. (afb. 1) zal niemand eenige moeite kosten, men houdt hiertoe de hand hol en steekt den derden of ringvinger een weinig vooruit.

Afb. 11. — Beer.

Den pink kan men op dezen vinger leggen of er onder tegenaan doen sluiten. Wanneer men nu tusschen midden- en ringvinger een weinig speling laat, krijgt de zwaan een oog, dat we hem op onze afbeelding ontlouden hebben, omdat we ons eerste experiment zoo eenvoudig mogelijk wilden maken. Voorts kan men alleen den Zwaanskop weergeven of zooals wij aangaven het geheele dier, waarvoor dan de mouw moet worden opgestroopt. Is men hierin wat meer bedreven, dan kan men met behulp van de andere hand de vleugels afbeelden, zooals op nevenstaande afb. 11 te zien is.

Zijn vriendin de „Eend" (afb. 2) is bijna nog eenvoudiger van samenstelling en behoeft, de duidelijke teekening voor oogen, geen nadere verklaring; óók kan in plaats van een Eendekop, de geheele vogel worden afgebeeld. Hierover spreken we echter later.

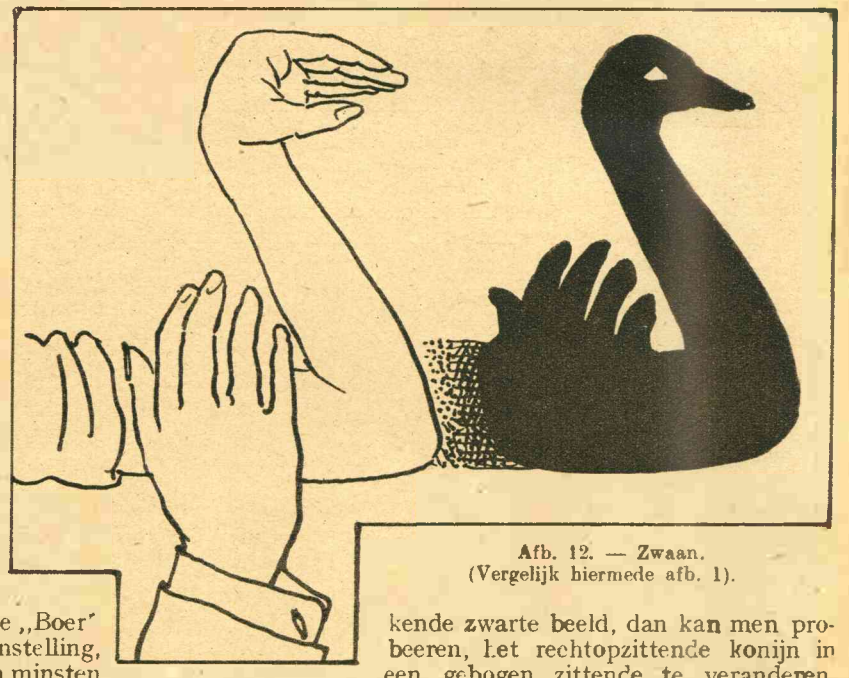
Er zijn met één hand nog meerdere beelden te maken; we laten het hier echter voorloopig bij, om eerst eenige oefeningen voor *beide* handen te laten voorgaan.

In afb. 3 vinden we hiervoor een vrij gemakkelijke oefening, men behoeft de handen slechts eenigszins gebogen op elkaar te leggen, de wijsvingers uitgestoken, en — men ziet de schim van een vetten paling voor zich zóó natuurlijk dat onmiddellijk de begeerte naar het origineel bij ons opkomt.

Ook de „Hondenkop" (afb. 4) en de „Boer" (afb. 6) zijn zoo eenvoudig van samenstelling, dat men zijn vingers hiervoor niet den minsten dwang behoeft op te leggen. Evenals bij afb. 1, kan men ook hier door het openen der vingers de beelden van oogen voorzien.

Heel wat moeielijker uit te beelden is het „Konijn", dat afb. 5 te zien geeft. Hoewel dit schuchtere beestje aan eerstbeginnenden heel wat last veroorzaken zal, meenden we toch het reeds nu te plaatsen, omdat het een van de weinige schaduwbeelden is, dat een algemeene bekendheid heeft en zelfs bij menigeen den geheelen rijkdom uitmaakt van wat hij aan schaduwbeelden weet voort te brengen. Waaraan dit beest de algemeene belangstelling te danken heeft, weten we niet, want, zooals we reeds zeiden, de levende knabbelaar is heel wat gemakkelijker te hanteeren, dan zijn schim met de hand te fabriceeren. Vooral het zittende konijn, dat wij afbeeldden, eischt een groote lenigheid in 't bijzonder van de linkerhand, omdat de pink geheel achter den duim verdwijnen moet, terwijl midden- en ringvinger moeten worden opgestoken. Voor hem, die nimmer iets aan piano-oefeningen voor den vierden vinger gedaan heeft, zal dit schaduwbeeld nog wel eenig hoofdbreken, of beter gezegd, handbreken kosten.

Is men er eindelijk in geslaagd het dier op het doek te krijgen, overeenkomstig het door ons geteekende zwarte beeld, dan kan men probeeren, het rechtopzittende konijn in een gebogen zittende te veranderen. Daartoe houde men het bovenvlak der rechterhand horizontaal uitgestrekt, waarbij de houding der vingers precies blijft als op de teekening is aangegeven. De linkerhand daarentegen wordt nu niet vóór de rechter gehouden, maar er bovenop gelegd, zóó, dat de bovenkanten der beide handen op elkaar rusten. Ook bij de linkerhand kan de houding der vingers blijven zooals we hebben aangegeven. Wil men echter het beest van zijn blindheid genezen, dan legge men den wijsvinger niet over den duim maar tegen den duim aan, waardoor een opening in de hand ontstaat, die een oog weergeeft.

Afb. 12. — Zwaan.
(Vergelijk hiermede afb. 1).

(Wordt vervolgd).

J. B. te R. — We hebben gevraagd om oorspronkelijke, zelfbedachte schaduwbeelden; dat is het door U gezondene niet, dit bestaat reeds lang en wel precies zooals het door U geteekend is. We kunnen het daarom niet opnemen.

CAGLIOSTRO.